

TIEDOTELEITE 23.10.2017: Aktiivimallin vaikutukset pitkäaikaissairaankin arkeen

Aktiivimalli vaikeuttaa pitkäaikaissairaiden asemaa

Kelan sairauspäivärahaa voi saada yhteen sairauteen enimmillään kerralla 300 päivää. Sen jälkeen pitkäaikaissairaankin, jolla ei ole työsuhdetta eikä eläkepäätöstä, on ilmoitettava TE-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi saadakseen jostakin tuloja.

Hallitus esittää niin kutsutussa aktiivimallissa, että työttömän työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea alennetaan, mikäli hän ei ole ollut 65 päivän aikana riittävästi töissä tai työllisyyttä edistävissä palveluissa.

Työttömien joukossa on paljon pitkäaikaissairaita, joille esityksen mukainen aktivoituminen on mahdoton tai voi muodostaa riskin terveydentilan heikentymiselle. Heille aktiivimalli tarkoittaa monessa tapauksessa työttömyystuen leikkaamista muutenkin tiukassa tilanteessa.

Vaaditut aktiivintitoimet voivat olla pitkäaikaissairaankin terveydelle haitallisia

TE-toimistossa nyt tarjolla olevat palvelut voivat suoraan pahentaa joidenkin reumasairaiden terveydentilaa. Monissa reumasairauksissa on tuskallista joutua esimerkiksi istumaan pitkään paikallaan vaikkapa luokahuoneessa, jota ei ole suunniteltu ergonomialtaan pitkäaikaissairaankin soveltuvaksi. Jo yksi päivä pakkoistumista voi heikentää terveyttä, viikon kurssista puhumattakaan.

Työnantajat välttelevät pitkäaikaissairaiden palkkaamista

Suuri osa pitkäaikaissairaankin tekisi mieluummin töitä kuin jäisi kotiin sairastamaan. Työllistymisen esteenä ovat kuitenkin sekä työnantajien asenteet, että tarve räätälöidä työ pitkäaikaissairaankin soveltuvaksi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi mahdollisuutta työkiertoon sekä joustoa työajoissa. Työnkuvaan ja ergonomiaan tulee usein kiinnittää huomiota. Tämä vaatii työnantajilta venymistä ja tuo usein myös lisäkustannuksia.

Monissa pitkäaikaissairauksissa taudinkuva on aaltoileva ja yksilöllinen, ja kunto voi vaihdella paljon. Aktiivimallissa oleva 65 päivän vaatimus ei ota tätä huomioon. Eri palveluihin osallistuminen on vaikeaa, jos sairaudessa on meneillään huonompi vaihe.

Pitkäaikaissairaus voi vaikeuttaa liikkumista

Monella pitkäaikaissairaankin on haastava taloudellinen tilanne. Tämä voi johtua toisaalta pienistä tuloista, toisaalta sairauden aiheuttamista kuluista. Yksi vastaaja nostaa esiin sen, että monelle reumasairaankin julkisen liikenteen käyttäminen voi olla rajallisen liikekyvyn takia vaikeaa. Kaikilla pitkäaikaissairaankin ei ole varaa omaan autoon. Silloin liikkuminen esimerkiksi koulutuksiin tai työhaastatteluihin on vaikeaa.

Aktiivimalli pitkäaikaissairaankin arjessa

TE-toimiston palveluissa ei välttämättä osata huomioida pitkäaikaissairautta tai osatyökykyisyyttä. *Henkilöllä todettiin 24-vuotiaana voimakasta väsymystä aiheuttava Sjögrenin syndrooma. Hänelle on sittemmin tehty sairaalassa laaja työkyvyn arviointi. TE-toimisto on ohjannut hänet useisiin työkokeiluihin, jotta TE-toimisto voisi omasta puolestaan kartoittaa, mitä hän jaksaa tehdä. Hän kokee tämän turhaksi, sillä työkokeiluissa ei ole arvioitu hänen jaksamistaan eivätkä ne ole edistäneet hänen työllistymistään.*

”Olisin kiitollinen, jos joku TE-toimistosta lukisi lääkäreiden, psykologin, psykiatrin sekä toimintaterapeutin tekemän arvion. TE-toimistosta minulle on vain vastattu, että he eivät ole lääkäreitä.”